

Se upp, kontrollera och varna: Nätbedrägerier och nätfiske ändrar form, men det finns möjligheter att skydda sig

Nätbedrägerier har omfattande följder för samhället. År 2021 gjordes sammanlagt 2 500 anmälningar om nätbedrägerier och finländarna förlorade sammanlagt cirka 47 miljoner euro i bedrägerier. Summan kunde vara ännu större, men banker och myndigheter lyckades förhindra och återlämna överföringar på över 25 miljoner euro. Myndigheternas och företagens gemensamma kampanj påminner oss om, att genom att se upp, kontrollera tillförlitligheten och varna andra kan var och en själv förhindra och skydda sig mot bedrägerier.

Finländarna förlorade under 2021 sammanlagt 16 miljoner euro i så kallade it-stödsbedrägerier, vd-bedrägerier, kärleksbedrägerier och dokumentbedrägerier, över 20 miljoner euro i finansbedrägerier och 10 miljoner euro i bedrägerier gjorda i bankers namn. Utöver de fall som statistikförts finns också fall som inte statistikförts, vars ekonomiska förluster det inte finns exakta uppgifter om. Den som blir offer för ett bedrägeri ska alltid kontakta sin egen bank och göra en polisanmälan.

Brottsnyttan av de nätbedrägerier som anmälts till myndigheterna steg med en tredjedel från 2020 till 2021. I januari–mars 2022 sjönk ändå antalet anmälningar och brottsnyttan mätt i pengar över 40 % jämfört med samma period 2021.

I samband med bedrägerier mister offren också annat än pengar. I synnerhet när bedrägerier som pågått länge uppdagas kan offren känna skam och vara ovilliga att berätta ens för sina närstående om vad som hänt. Det lönar sig ändå att söka samtalshjälp så att man inte blir ensam med detta. Exempelvis Brottsofferjouren kan hjälpa i sådana här situationer. Att bli ett offer är inte ens eget val.

Ett bedrägeri kan identifieras och avvärjas genom att se upp, kontrollera och varna

Även om flera olika bedrägerier ständigt cirkulerar och bedrägerierna ändrar form är det möjligt att skydda sig från dem. Ett sätt att skydda sig är att följa de tre viktiga stegen i kampanjen **Se upp, kontrollera och varna**: Se upp för suspekta meddelanden eller kontakter, kontrollera varifrån kontaktförsöken kommer och att du loggar in i olika tjänster via rätt webbplats och varna andra för bedrägerier.

Den viktigaste regeln är ändå att personliga bankkoder och betalkortsuppgifter endast är avsedda för ägarens eget bruk. Du ska inte ge uppgifterna till utomstående via någon kommunikationskanal eller använda dem i webbtjänster vars tillförlitlighet du inte är helt säker på. Uppgifter fiskas via e-post, sms, telefonsamtal och sökmotorer, genom att bedragaren till exempel uppger sig representera en bank eller myndighet.

Om du får ett meddelande, ett telefonsamtal eller blir kontaktad på annat sätt och uppmanas betala eller uppge bankuppgifter, ska du tillämpa anvisningarna **Se upp, kontrollera och varna**. Mer information och anvisningar finns på kampanjens [webbplats](#).

Digital säkerhet behandlas under Suomiareena

Digital säkerhet diskuteras vid flera tillfällen under Suomiareena i Björneborg 11–15.7.2022. På Rantalava diskuteras bedrägerier fredag 15.7 kl. 14, när experter krossar myter om digital säkerhet tillsammans med publiken. I diskussionen medverkar **Kimmo Rousku**, ledande specialsakkunnig vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, **Jarno Linnéll**, arbetslivsprofessor i cybersäkerhet vid Aalto-universitetet och **Laura Kankaala**, datasäkerhetsspecialist och professionell hackare vid WithSecure.

Mer information och programmet för evenemanget finns att få på Suomiareenas webbplats: <https://www.suomiareena.fi/pori/ohjelma/FCF6682D-6903-465E-B399-B059B6684AF4>

Se upp, kontrollera och varna – så här skyddar du dig från bedrägerier!

Se upp

- för länkar i sms eller e-postmeddelanden
- för oväntade samtal från it-stöd
- för oväntade samtal från bank, polis eller någon annan myndighet
- för länkar till banker och myndigheter som sökmaskinen föreslår
- för popup-fönster som utlovar överraskningsvinster och utlottningar.

Kontrollera

- från vem meddelandet eller samtalet kom. Banker och myndigheter ringer ytterst sällan oväntat. Försäkra dig om att samtalet säkert kommer från den instans som uppringaren påstår sig representera.
- att du loggar in i nätbanken eller i en myndighets e-tjänst via den rätta webbplatsen. Det säkraste sättet att komma in på rätt webbplats är att skriva in företagets eller myndighetens direkta adress i adressfältet (t.ex. organisaatio123.fi/com). Du kan spara adressen som ett bokmärke. Du kan också använda den app som banken eller myndigheten eventuellt erbjuder.

Varna

- din bank, om du blivit av med pengar eller märker att du gett dina uppgifter till bedragare. Kontakta omedelbart din bank och berätta vad som hänt. Då kan banken försöka förhindra att dina koder missbrukas.
- helst via skriftliga kanaler det företag eller den myndighet i vars namn bedragaren har kontaktat dig
- dina närstående, så att de kan akta sig för bedrägerier
- andra genom att göra en polisanmälan.

I kampanjen Se upp, kontrollera och varna deltar Finans Finland, Polisen, Konsumentförbundet, Cybersäkerhetscentret vid Transport- och kommunikationsverket, FPA, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Aktia, Danske Bank, DNA, Elisa, Handelsbanken, Nordea, Oma

Sparbank, OP Gruppen, POP Banken, S-Banken, Sparbanken, Telia och Microsoft. Syftet med kampanjen är att förhindra nätbedrägerier genom att öka finländarnas kunskap om ämnet.

Mer information om olika typer av nätbedrägerier, kampanjmaterial och länkar till tidigare anvisningar och undersökningar finns på [Konsumentförbundets webbplats](#).

Närmare information för medierna:

Finans Finland: Niko Saxholm, niko.saxholm@finanssiala.fi, 020 793 4235

Polisen: Tuomas Pöyhönen, tuomas.poyhonen@poliisi.fi (på semester fram till 25.7), Pertti Sovelius, pertti.sovelius@poliisi.fi (fram till 25.7)

Cybersäkerhetscentret vid Transport- och kommunikationsverket:
kyberturvallisuuskeskus@traficom.fi

FPA: Henri Burtsov, henri.burtsov@fpa.fi

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata: Kimmo Rousku, kimmo.rousku@dvv.fi, 0295 535 120

Konsumentförbundet: Tapani Veija, tapani.veija@kuluttajaliitto.fi

Aktia: Henri Heinonen, henri.heinonen@aktia.fi

Danske Bank: Sira Nieminen, sira.nieminen@danskebank.fi

DNA: Ilkka Tuominen, ilkka.tuominen@dna.fi, 044 044 8000

Elisa: Teemu Mäkelä, teemu.makela@elisa.fi

Handelsbanken: Harri Hautala, harri.hautala@handelsbanken.fi, 050 323 0637

Nordea: Annukka Multanen, annukka.multanen@nordea.com, 050 302 7815

Oma Sparbank: Markku Luova, markku.luova@omasp.fi

OP Gruppen: Kim Sirén, kim.siren@op.fi

POP Banken: Guoxi Yu, guoxi.yu@poppankki.fi

S-Banken: Jouni Määttä, jouni.maatta@s-pankki.fi

Sparbanken: Vesa Pyyluoma, vesa.pyyluoma@saastopankki.fi, 040 647 1900

Telia: Kristian Westersträhle, kristian.westerstrahle@teliacompany.com

Microsoft: Marja Laitinen, marjal@microsoft.com